

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Test diagnostyczny
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Forma arkusza:</i>	MJAP-P0-300
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	13 grudnia 2023 r. (wersja 1.)

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zadania zamknięte

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.

Zadanie otwarte sprawdzające rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
 - popełnia błędy, które
 - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *12 ours* zamiast *12 hours* w zadaniu 2.6.
 - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *sold uniform* zamiast *soldier uniform* w zadaniu 2.4.
 - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *site* zamiast *hotel website* w zadaniu 2.5.
 - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej
 - udziela odpowiedzi, która:
 - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *clothes* zamiast *uniform* w zadaniu 2.4.
 - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *time* zamiast *12 hours* w zadaniu 2.6.
 - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *uniform and lamp* zamiast *uniform* w zadaniu 2.4.
 - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *hotel reception site* zamiast *hotel website* w zadaniu 2.5.
 - udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu, np. *pobrać aplikację* zamiast *download an app* w zadaniu 2.7.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku angielskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla konkretnych zadań w arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są również odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	C
1.2.			F
1.3.			D
1.4.			B

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
2.2.		III.2) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A
2.3.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	C

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r., poz. 1246).

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
2.4.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje [...] w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
2.5.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		
2.6.	I. Znajomość środków językowych.		
2.7.	<i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		

Uszczegółowienia do zadania 2.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 2.4.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się odniesienie do tekstu D. Kluczowe jest wskazanie informacji, że zdający zamieścił na portalu społecznościowym zdjęcie munduru. Wymagany jest poprawny zapis wyrazów: *uniform, soldier*.

Odpowiedź oczekiwana (1pkt)	
uniform	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1pkt)	
soldier's uniform / soldier uniform / soldiers' uniform	odpowiedź akceptowana
army uniform / army's uniform / French military uniform / war uniform	odpowiedź akceptowana
Napoleonic uniform / Napoleonian uniform / Napoleon's time uniform / Napoleon army uniform / Napoleon era uniform / Napoleon's uniform	odpowiedź akceptowana
soldier's outfit	akceptowane są wyrażenia synonimiczne do wyrazu <i>uniform</i>
Napolean times uniform	w wyrazie <i>Napoleon</i> akceptowane są błędy ortograficzne
soldiers uniform / Napoleon wars uniform	odpowiedź zawiera dopuszczalny błąd językowy

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
uniform of a Napoleon's soldier / uniform from the time of Napoleon	przekroczony limit wyrazów
Napoleon suit / uniform from Napoleon / soldier	odpowiedź jest niezgodna z tekstem
wedding dress / fireman's helmet / old-fashioned street lamp	odpowiedź jest niezgodna z tekstem
clothes / piece of uniform	odpowiedź jest niewystarczająco precyzyjna
dressed in uniform / uniforms / soldier's clothes	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
mundur	odpowiedź w innym języku niż wymagany w zadaniu

Zadanie 2.5.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się odniesienie do tekstu B. Kluczowe jest wskazanie, że autor wszedł/zalogował się na stronę internetową hotelu. Wymagany jest poprawny zapis wyrazów: *hotel*, *website*.

Odpowiedź oczekiwana (1pkt)	
hotel website	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1pkt)	
hotel's website / Grand Hotel's website	akceptowana jest odpowiedź zawierająca formę dzierżawczą <i>hotel's</i>
special hotel website	odpowiedź akceptowana
website of hotel	odpowiedź akceptowana
the hotel website	akceptowane jest powtórzenie wyrazu występującego przed luką
hotel site / hotel internet page	akceptowane są synonimiczne wyrażenia do wyrazu <i>website</i>
website www.grandhotel.com/lostproperty	akceptowana jest odpowiedź zawierająca nazwę strony internetowej

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
the reception / hotel reception / reception desk / security in hotel	odpowiedź jest niezgodna z tekstem
hotels' website(s) / hotels website	odpowiedź jest niezgodna z tekstem
website / site / lost property website	odpowiedź jest niewystarczająco precyzyjna
hotel lost property website	przekroczony limit wyrazów
wrote/sent an e-mail their/its website	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
website hotel	odpowiedź jest niejasna

Zadanie 2.6.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się odniesienie do tekstu B. Kluczowe jest wskazanie, że oczekiwanie na wiadomość może potrwać do 12 godzin. Wymagany jest poprawny zapis wyrazów: *twelve, hours*.

Odpowiedź oczekiwana (1pkt)	
12 hours / twelve hours	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1pkt)	
half a day / half of day / 12 h / next 12 hours	odpowiedź akceptowana

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
6 hours / 18 hours / over 12 hours / one day / they register it / registration	odpowiedź jest niezgodna z tekstem
some time / few days	odpowiedź jest niewystarczająco precyzyjna
they need / it takes / as the search lasts / they find it	odpowiedź jest niewystarczająco precyzyjna
12 hours long / about 12 hours / within 12 hours	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
12 / twelve	odpowiedź jest niejasna
12 hours or less time	przekroczony limit wyrazów

Zadanie 2.7.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się odniesienie do tekstu A. Kluczowe jest wskazanie, że autor będzie musiał pobrać / zainstalować aplikację.

Odpowiedź oczekiwana (1pkt)	
download the app / application	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1pkt)	
download (their) app / download special/mobile app	odpowiedź akceptowana
open the app	odpowiedź akceptowana
download an app	dopuszczalny błąd w użyciu przedimka
install the app	akceptowane jest użycie wyrażen o zbliżonym znaczeniu do wyrażenia <i>download</i>
instal the aplication	dopuszczalne błędy w zapisie, nie zmieniające znaczenia wyrazów

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
download / download <i>Tracker Mate</i>	odpowiedź jest niewystarczająco precyzyjna
upload an app / update an app / turn on GPS / that's all	odpowiedź jest niezgodna z tekstem
keys / tablet / smartphones / your items	odpowiedź jest niezgodna z tekstem
downloaded their app / download your tablet / buy Tracker Mate / never lose it	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
turn it on / connect with phone	odpowiedź jest niejasna
open the app to find it	przekroczony limit wyrazów

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
2.4.	unifom
2.5.	hotel webcite
2.6.	twelf hours
2.7.	downlod an ap

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
3.2.			D
3.3.			A
3.4.			B
3.5.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu [...].	C

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	C
4.2.			D
4.3.			A
4.4.			B

Znajomość środków językowych

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
5.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	B
5.2.			B
5.3.			C

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
6.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	A
6.2.			C
6.3.			B
6.4.			C

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych.	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>surprised / unsurprised</i>
7.2.	<i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		<i>scientists</i>
7.3.			<i>luckily / unluckily</i>

Przykłady odpowiedzi niepoprawnych (0 pkt)	
7.1.	surprising / suprised
7.2.	scientist / sciences / sciencists
7.3.	luckly / luckilly / luckely

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych.	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>forgot to shut / had forgotten to shut</i>
8.2.	<i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		<i>has been a member</i>
8.3.			<i>ran out of tomatoes</i>

Przykłady odpowiedzi niepoprawnych (0 pkt)	
8.1.	forgot shutting / forget shut / have/has forgotten to shut / forgot shut / was forgotten to shut / forgot to shut down/up/out
8.2.	was a member / have been a member / has been (the) member / had been a member / will/may be a member / has become a member / is a member
8.3.	run out of tomatoes / ran out of tomatos / ran out with/for/off tomatoes / was running out of tomatoes / ran out of tomato

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

*Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 7. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
7.1.	suprised, surprized
7.2.	sientists
7.3.	luckyly, lukily

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 8. w pracach zdających, którym przyznano takie dostosowanie

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
8.1.	forrgot to shut
8.2.	haz been a member
8.3.	ran out of tommatoes

Wypowiedź pisemna

Zadanie 9.

Od niedawna uczestniczysz w kursie na przewodnika turystycznego. W e-mailu do kolegi z Anglii:

- **napisz, dlaczego warto być przewodnikiem turystycznym**
- **poinformuj, w jaki sposób zdobyłeś(-aś) pieniądze na opłacenie tego kursu**
- **przedstaw program kursu**
- **wyraż swoją opinię o osobie prowadzącej ten kurs.**

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].
- IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach [...].
- V. Przetwarzanie wypowiedzi.
Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

- I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.2) Zdający opowiada o [...] doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.8) Zdający przedstawia zalety [...] różnych rozwiązań.
- VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.
- VIII.3) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający się odniósł w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 5 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	2 pkt
3		3 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			2 pkt	1 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której zdający odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania treści

- W ocenie treści egzaminator kieruje się:
 - nadrzędnymi zasadami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–17 poniżej oraz ustaleniami przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
 - w razie wątpliwości – rozważeniem następujących kwestii:
 - w jakim stopniu jako odbiorca czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu podpunktu polecenia?
 - w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
- Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
 - nie realizuje tego podpunktu lub
 - realizuje go w sposób niekomunikatywny.
- Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
 - realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu, np.
 - napisz, dlaczego warto być przewodnikiem turystycznym**
I think the job of a tour guide is very interesting. (jedno odniesienie)
 - rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację, np.
 - I think the job of a tour guide is interesting and you can travel a lot.* (dwa odniesienia)
- Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić:
 - przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia, np.
 - przedstaw program kursu**
The programme will include lectures, workshops and walking tours.
 - jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia, np.

The programme will include lectures on intercultural differences which will be given by a university teacher.

5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów
 - a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Wyrażenia takie jak np. *theoretical classes, tour guide course, pass an exam, walking tours* traktowane są jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą synonimicznych wyrazów/wyrażeń lub wzajemnie wykluczających się wyrazów/wyrażeń, lub za pomocą równorzędnych wyrazów/wyrażeń jest traktowana jako jedno odniesienie, np.
 - **wyraż swoją opinię o osobie prowadzącej ten kurs**
I think our instructor speaks too fast and very quickly.
8. Pospolite modyfikatory takie jak np. *very, a little, some, much, many* oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
9. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
10. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
11. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia, np.
 - **przedstaw program kursu**
 - **wyraż swoją opinię o osobie prowadzącej ten kurs.**
Our teacher who, in my opinion, was very nice taught us how to plan trips and how to solve problems.
12. Jeśli zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź przez odpowiadanie na te pytania, nie dbając o precyzyjne przekazanie informacji wymaganych w każdym podpunkcie polecenia, prowadzi to do obniżenia punktacji za treść oraz może powodować obniżenie punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
13. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, budzący wątpliwość, to wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że informacja dotyczy danego podpunktu polecenia i jest logicznie uzasadniona.
14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalno-gramatycznej, podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko się odniósł, a podpunkt, do którego zdający się odniósł, jako niezrealizowany.
15. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy... / Nie wiem, co... / Nie wiem, dlaczego...*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np.

- **napisz, dlaczego warto być przewodnikiem turystycznym**

I don't know why it is worth getting the job of a tour guide. („nie odniósł się”)

16. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną, np.

- **poinformuj, w jaki sposób zdobyłeś(-aś) pieniądze na opłacenie tego kursu**

I zarobiłem pieniądze for the course during summer holiday. („nie odniósł się”)

17. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści, np.

- **poinformuj, w jaki sposób zdobyłeś(-aś) pieniądze na opłacenie tego kursu**

I earned the money for the course working as opiekun of children. („odniósł się”)

Zadanie 9.

Od niedawna uczestniczysz w kursie na przewodnika turystycznego. W e-mailu do kolegi z Anglii:

- napisz, dlaczego warto być przewodnikiem turystycznym
- poinformuj, w jaki sposób zdobyłeś(-aś) pieniądze na opłacenie tego kursu
- przedstaw program kursu
- wyraż swoją opinię o osobie prowadzącej ten kurs.

Hi Robert,

I'm currently participating in a tourist guide course.

- napisz, dlaczego warto być przewodnikiem turystycznym

V.8) Zdający przedstawia zalety [...] różnych rozwiązań.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wyjaśnia, dlaczego warto być przewodnikiem turystycznym. Na przykład odnosi się do:

- możliwości dzielenia się swoją wiedzą i pasją, np. *As a tour guide I'll be able to show our city to tourists.* („odniósł się”)
- wykorzystania znajomości języka obcego, np. *I can improve my language skills in this job.* („odniósł się”)
- kwestii finansowych, np. *Working as a tour guide I can earn a lot of money.* („odniósł się”).

Akceptowana jest taka realizacja polecenia, w której zdający używa przymiotników wartościujących, w pozytywny sposób określających zawód przewodnika, np. *It's an exciting job.* („odniósł się”)

Nie jest realizacją tego podpunktu polecenia odniesienie się do zalet uczestnictwa w kursie, np. *I'm glad that I've signed up for this course because the instructor is good.* („nie odniósł się”), ALE *I'm glad that I've signed up for this course because I will be able to go abroad and earn lots of money.* („odniósł się”)

Nie akceptuje się wypowiedzi, w której zdający wskazuje wady bycia przewodnikiem, np. *Unfortunately, a tour guide has little time for his family.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I want to change my job.	It's a great job.	It's an interesting job; you can spend a lot of time outdoors while showing the city to tourists.
My friend works as a tour guide.	My friend works as a tour guide. She earns a lot of money. I want to be like her.	My friend works as a tour guide. She speaks five languages and she has been to almost all the countries in the world. I think this job gives you amazing opportunities.

- poinformuj, w jaki sposób zdobyłeś(-aś) pieniądze na opłacenie tego kursu

V.2) Zdający opowiada o [...] doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].

Z wypowiedzi musi wynikać, że zdający odnosi się do pieniędzy przeznaczonych na opłacenie kursu przewodnika turystycznego.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający informuje o tym, w jaki sposób udało mu się zgromadzić środki finansowe na opłacenie kursu, np.

- oszczędzając, np. *To pay for the tour guide course I had to save for a year.* („odniósł się”)
- podejmując pracę, np. *I had to earn the money for the course, so I worked as a waiter in a cafe during the summer holiday.* („odniósł się i rozwinął”)
- pożyczając od kogoś pieniądze lub otrzymując je w prezencie, np. *Thanks to my aunt, who has lent me the money, I could pay for the tour guide course.* („odniósł się”); *I got €600 from my grandparents to pay for the tour guide course.* („odniósł się”).

Informacje dotyczące okoliczności związanych ze zdobywaniem środków na opłacenie kursu przewodnika mogą być traktowane jako elementy rozwijające wypowiedź, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, tj. informuje, w jaki sposób zdobył pieniądze na jego opłacenie, np. *Getting the money for the course turned out to be very difficult.* („nie odniósł się”), ALE *Getting the money for the course turned out to be very difficult. I had to work as a waiter.* („odniósł się i rozwinął”).

Nie jest wymagane użycie czasu przeszłego, np. *Every week my parents give me money for the course.* („odniósł się”) / *I will work during the holidays to pay regularly for my course.* („odniósł się”)

Jeżeli z pracy nie wynika jednoznacznie, że celem podjętych przez zdającego działań było zgromadzenie pieniędzy na opłacenie kursu, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *I haven't spent a penny for the whole year.* (O→N), ALE *To pay for the course I've been saving money for the whole year. I haven't spent a penny.* („odniósł się i rozwinął”).

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I quickly paid for my course.	I had to work to pay for my course.	I managed to get the money for the course very quickly. I worked for only two weeks.
I had the money to pay for this course.	I earned the money to pay the course fees.	To pay for my course I had to earn some money. I decided to give English lessons.

• **przedstaw program kursu**

VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do przynajmniej jednego z punktów programu kursu na przewodnika turystycznego, na przykład do:

- zajęć teoretycznych, np.
 - z historii, architektury, historii sztuki, np. *The training programme includes a class in history.* („odniósł się”)
 - z technik pracy przewodnika, np. współpraca z grupą, np. *During the classes we'll learn the skills tour guides need.* („odniósł się”)
- zajęć praktycznych, np.
 - ćwiczenia w terenie, wycieczki szkoleniowe, np. *They will organize some walking tours during the course.* („odniósł się”) / *They will organize some walking tours during the course so that we can get to know our town better.* („odniósł się i rozwinął”)
 - warsztaty projektowania tras turystycznych, np. *Every participant of the course will have to prepare a tour connected with an event important for our city and actually guide this tour.* („odniósł się i rozwinął”)
- egzaminu na zakończenie kursu i/lub otrzymania dyplomu/certyfikatu, np. *The course ends with a written test.* („odniósł się”).

Informacje dotyczące organizacji kursu, na przykład:

- czasu i/lub miejsca kursu
- uczestników lub prowadzących
- organizatora kursu

mogą być traktowane jako element rozwijający, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli wskazuje przynajmniej jeden punkt programu, np. *The course takes place at the Community Centre every weekend.* („nie odniósł się”), ALE *The theoretical classes are held at the Community Centre in our town every weekend.* („odniósł się i rozwinął”) / *We will be taught by a famous expert from Warsaw University.* („nie odniósł się”), ALE *The history classes will be taught by a famous expert from Warsaw University.* („odniósł się i rozwinął”)

Jeżeli zdający wyraża opinię na temat programu kursu, to taka realizacja tego podpunktu polecenia może być traktowana jako element rozwijający, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element polecenia, czyli przedstawia jeden z punktów programu kursu, np. *The programme of the course is very useful.* („nie odniósł się”), ALE *The programme of the course is very useful. It includes both theory and practice.* („odniósł się i rozwinął”)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie przedstawia żadnego punktu programu, np. przedstawia warunki jakie trzeba spełnić, aby wziąć udział w kursie, np. *You can sign up for the course until the end of September.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
The course lasts 3 months.	There are one hundred training hours.	There are one hundred hours of theoretical classes in history.
The training programme for tour guides includes lessons.	There are English lessons in the programme of the course.	To get the certificate you need to pass a two-part final exam which consists of a general knowledge test and a tour you will guide.

- **wyraż swoją opinię o osobie prowadzącej ten kurs**

V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie [...].

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wyraża swoją opinię, pozytywną lub negatywną, na temat osoby prowadzącej kurs, na przykład:

- podaje przynajmniej jedną cechę dotyczącą tej osoby, np. *The teacher is nice.* („odniósł się”) / *Our instructor is punctual, which means he is a professional.* („odniósł się”)
- wyraża swój stosunek emocjonalny do tej osoby, np. *I like the man who is teaching us.* („odniósł się”)
- odnosi się do sposobu prowadzenia zajęć przez tą osobę / do zachowania tej osoby podczas prowadzenia kursu, np. *Our guide speaks in a very interesting way.* („odniósł się”) / *Our teacher is unhappy when I'm late because I interrupt him.* („odniósł się i rozwinął”).

Realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, jeżeli zdający podaje opinie innych osób. Taka realizacja tego podpunktu polecenia może być traktowana jako element rozwijający, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli wyraża swoją opinię o osobie prowadzącej kurs, np. *Some say that our instructor doesn't know the history of our town.* (O→N), ALE *Some say that our instructor doesn't know the history of our town, but in my opinion, he was just stressed during the first class.* („odniósł się i rozwinął”).

Nie jest realizacją tego podpunktu polecenia:

- opis wyglądu osoby prowadzącej kurs, np. *Mark, our teacher, has got dark hair.* („nie odniósł się”)
- przytoczenie faktów dotyczących tej osoby, np. *The person who runs the course is very young, about 20 years old.* („nie odniósł się”)
- opinia dotycząca samego kursu, np. *The lessons are boring.* („nie odniósł się”).

Takie informacje mogą być traktowane jako element rozwijający, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli wyraża swoją opinię o osobie prowadzącej kurs, np. *Mark, our teacher, has got dark hair. In my opinion, he is very handsome and polite.* („odniósł się i rozwinął”) / *Our teacher is from Italy and he talks about the history of Italy in an interesting way.* („odniósł się i rozwinął”).

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
The person who has lessons with us speaks only English.	The person who has lessons with us is called Robert. He is very funny.	We have lessons with a tour guide whose name's Robert. He is Polish. I like his classes. He is funny.
The lessons are not interesting at all.	We have classes with Maria. She's great. She can answer our questions.	Our professor is polite and patient. He explains everything in a clear way.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniem lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu LUB w wypowiedzi występują sporadyczne usterki w spójności i/lub logice.
1 pkt	Wypowiedź zawiera dość liczne usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z fragmentów trudnych do powiązania w całość

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment tekstu (np. 1–2 zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt. Jeśli takich fragmentów jest więcej lub są one dłuższe, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

- Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać np. z:
 - braku połączenia wypowiedzi piszącego z podanym początkiem, np. **Hi Robert, I'm currently participating in a tourist guide course.** *Dear Robert. How are you?*
 - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane.
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych (przeskakiwania z jednego czasu gramatycznego na inny).
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst.
 - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).

2. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego, a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
6. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
7. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
8. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
9. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne precyzyjne sformułowania
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie najprostsze środki językowe ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Praca może otrzymać liczbę punktów wskazaną w tabeli, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie najprostsze środki językowe.

Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *good, nice, interesting*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *heavy traffic* zamiast *many cars on the road*; *There is a book on the table.* zamiast *On the table is a book.*).

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *The book was written in the 19th century.*

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none">• brak błędów• nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację• bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 pkt	<ul style="list-style-type: none">• liczne błędy często zakłócające komunikację• bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (gzać) w lecie.
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę <u>bo było gorąco</u> .

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane podkreśleniem wyrazu linią prostą.

Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczone „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

- Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
 - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
- Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
- Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające

- spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera **60** wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
 5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
 6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
 7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych.
 8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem, że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band*, np. *film „M jak miłość”*, *„Świat Dysku” magazine*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
 9. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
 10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
 11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), 1789 (1 wyraz), 10.01.2020 (1 wyraz), 10 September (2 wyrazy)
2. Jako **jeden** wyraz liczone są
 - formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.)
 - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*,
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*,
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu,
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby.
4. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 wyrazy.